

Motion till riksdagen

1989/90:Ub133

av Birger Andersson (c)

med anledning av prop. 1989/90:90 om forskning

I propositionen läggs förslag till riksdagen om ökade statliga satsningar på forskning och utveckling under perioden 1990/91–1992/93. Förslaget innebär ett tillskott av medel med ytterligare 1 miljard under de tre ovan nämnda budgetåren. Tyvärr har de ökade FoU-anslagen fått en ojämn fördelning. Av den föreslagna miljarden har endast 30 milj. kr. tilldelats de mindre och medelstora högskolorna, som är 16 till antalet. Detta är synnerligen anmärkningsvärt, eftersom det i propositionen framhålls hur viktigt det är att öka omfattningen av forskningen vid de mindre och medelstora högskolorna.

En grundtanke i den sammanhallna högskola, som infördes 1977, är att verksamheten skall vila på vetenskaplig grund. Trots det saknas fortfarande fasta forskningsresurser vid många högskoleenheter. Vid de mindre och medelstora högskolor som har viss forskningsverksamhet sker finansieringen genom anslag från näringsliv och statliga myndigheter. Forskning på eget programansvar förekommer endast i mycket begränsad omfattning.

I propositionen framhålls att forskning, som fyller höga kvalitetskrav också kan ha en positiv betydelse för den ekonomiska, sociala och kulturella utvecklingen i en berörd region. Vid den fortsatta utvecklingen av forskningen vid de mindre och medelstora högskolorna och vårdhögskolorna bör hänsyn tas till detta förhållande. Utgångspunkten måste samtidigt vara att det skall råda en hög och likvärdig kvalitet inom hela den svenska högskolan.

Av propositionen framgår att mindre än 1 % av de studerande från de 16 mindre och medelstora högskolorna fortsätter sin forskarutbildning inom fem år efter avslutad grundutbildning, medan det är över 5 % vid enheter med fasta forskningsresurser, elva till antalet fördelade på sju orter.

Det är i högsta grad önskvärt att ett ökat antal studerande går vidare till forskarutbildning efter grundläggande studier vid de mindre och medelstora högskolorna.

Av propositionen framgår också att av totalt föreslagna 3 121 miljoner för forskning och forskarutbildning under budgetåret 1990/91 erhåller de 16 mindre och medelstora högskolorna 23 miljoner, dvs. 0,7 % av totalanslaget. Det rimmar väldigt dåligt med vad som i propositionen i positiva ordalag sägs om de små och medelstora högskolornas regionala betydelse. Det rimmar också väldigt dåligt med grundtanken i den svenska högskolan att det inte skall vara någon skillnad på viss utbildning vad gäller högskoleorten.

Det viktiga är vad man studerat. Motsvarande måste också gälla för forskningen. Samma vetenskapliga krav måste gälla inom hela högskoleorganisationen.

Mot. 1989/90
Ub133

För att kunna leva upp till grundtanken om likvärdiga förutsättningar för högskoleenheterna måste de mindre och medelstora högskolorna erhålla högre FoU-anslag. Större andel av det totala FoU-anslaget måste tilldelas de mindre och medelstora högskolorna. De erhåller för innevarande budgetår (1989/90) ett totalt anslag av 11,6 milj.kr. I propositionen föreslås en ökning med 30 milj.kr. under treårsperioden 1990/91–1992/93. Denna anslagsökning är alldeles otillräcklig, om de målsättningar som framhålls i denna och tidigare forskningspropositioner skall uppnås för de små och medelstora högskolorna.

Under budgetåret 1990/91 bör utöver regeringens förslag på 22,7 milj.kr. ytterligare 53 milj.kr. anvisas. Vad gäller fördelningen av medlen bör särskild hänsyn tas till att Högskolan Eskilstuna/Västerås är en tvåläänshögskola, den enda tvåläänshögskolan. Därför bör tvåläänshögskolan Eskilstuna/Västerås tilldelas 5 milj.kr. utöver vad regeringen föreslagit och placeras i anslagshänseende i samma grupp som högskolorna i Karlstad, Örebro, Växjö och Sundsvall/Härnösand. Återstående 28 milj.kr. fördelas på övriga mindre högskolor med 2,5 milj.kr./högskola. För budgetåren 1991/92 och 1992/93 ökas budgetanslaget med ytterligare 53 milj.kr. utöver föregående års anslag, dvs. under periodens sista år bör anslaget uppgå till 201,7 milj.kr., vilket är en nivå som med 159 milj.kr. överstiger vad regeringen föreslår.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen till tvåläänshögskolan Eskilstuna/Västerås anvisar ytterligare 5 milj.kr. utöver regeringens förslag för budgetåret 1990/91,
2. att riksdagen beslutar fortsätta uppbyggnaden av forskningsanslaget för tvåläänshögskolan Eskilstuna/Västerås under perioden 1991/92–1992/93 i enlighet vad i motionen anförts.

Stockholm den 20 mars 1990

Birger Andersson (c)

